

شماره ۲۸۲۳-ق

تاریخ ۱۳۶۱/۲/۲۱

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

بجسلی

رئیس شورای نگهبان
 تاریخ ۱۳۶۱/۲/۲۱
 شماره ۲۹

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۳۷۶۴ مورخ ۱۳۶۱/۲/۲۱ دولت در خصوص
 قصاص از مواد ۲۰۰ الی ۲۲۸ که بنا بر تصمیم مجلس شورای اسلامی
 در جلسه ۱۳۶۱/۴/۲۰ تصویب آن طبق اصل هشتاد و پنجم قانون
 اساسی به کمیسیون امور قضائی تفویض شده بود تا پس از تصویب
 برای مدت پنج سال بصورت آزمایشی به مرحله اجرا درآید، در
 جلسه روز سه شنبه مورخ ۱۳۶۱/۶/۲ با اصلاحاتی در عنوان و متن
 بتصویب کمیسیون مذکور رسید که در اجرای اصل نود و چهارم قانون
 اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال
 میگردد. / ن

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی

اکبر هاشمی

بجسالی

لایحه راجع به قصاص از مواد ۱۹۸ الی ۲۲۱

- ماده ۱۹۸- محارب هر فرد یا گروهی است که با دست بردن به سلاح به قصد فساد موجب ترس و سلب آزادی و امنیت مردم شود .
- تبصره ۱- میان سلاح سرد و سلاح گرم فرقی نیست .
- تبصره ۲- کسیکه بروی مردم سلاح بکشد ولی در اثر ناتوانی موجب هراس هیچ فردی نشود ، محارب نیست .
- تبصره ۳- کسیکه سلاح خود را به سوی یک یا چند نفر مخصوصی بکشد و جنبه عمومی نداشته باشد ، محارب نیست .
- تبصره ۴- هر فرد یا گروهی که برای مبارزه با محاربان و از بین بردن فساد در زمین دست به اسلحه برند محارب نیستند .
- ماده ۱۹۹- سارق مسلح و قطاع الطریق هرگاه با اسلحه امنیت مردم و جادها را بهم بزند ورعب و وحشت ایجاد کند ، محارب است .
- ماده ۲۰۰- هر گروه یا جمعیتی متشکل که در برابر حکومت اسلامی اعلان جنگ مسلحانه کند ، تمام افراد و هوادارانی که موضع آن گروه یا جمعیتی را می دانند و به نحوی در پیشبرد اهداف سازمان فعالیت و تلاش دارند محاربند اگرچه در شاخه نظامی شرکت نداشته باشند .
- تبصره - جبهه متحدی که از گروهها و اشخاص مختلف تشکیل شود ، در حکم یک واحد است .
- ماده ۲۰۱- هر فرد یا گروهی که با توجه و آگاهی دست به عملی زند که سلامت نظام جامعه اسلامی را در قسمتی از زمین به خطر اندازد ، "مفسد فی الارض" است .
- ماده ۲۰۲- هر فرد یا گروه که طرح براندازی حکومت اسلامی را بریزد تا بدست خود یا دیگران به مرحله اجراء درآید " محارب " و " مفسد فی الارض " است .
- ماده ۲۰۳- هرکس در طرح براندازی حکومت اسلامی خود را نامزد یکی از پستهای حساس حکومت کودتا نماید ، و نامزدی او در تحقق کودتا بنحوی موثر باشد " محارب " و " مفسد فی الارض " است .

(۲- راههای ثبوت محاربه و افساد فی الارض)

ماده ۲۰۴- محاربه و افساد فی الارض از راههای زیر ثابت می شود .

الف - با یکبار اقرار بشرط آنکه اقرار کننده بالغ و عاقل و اقرار او با قصد و اختیار باشد .

ب - با شهادت فقط دو مرد عادل .

تبصره ۱- شهادت مردمی که مورد تهاجم محاربان قرار گرفته اند بنفع همدیگر پذیرفته نیست .

تبصره ۲- هرگاه عده ای مورد تهاجم محاربان قرار گرفته باشند شهادت اشخاصی که بگویند به ما آسیبی نرسیده نسبت به دیگران پذیرفته است .

تبصره ۳- شهادت اشخاصی که مورد تهاجم قرار گرفته اند اگر که به منظور اثبات محارب بودن مهاجمین باشد و شکایت شخصی نباشد پذیرفته است .

(۳- حد محاربه و افساد فی الارض)

ماده ۲۰۵- حد محاربه و افساد فی الارض یکی از چهار چیز است .

۱- قتل ۲- آویختن بدار ۳- قطع دست راست و پای چپ ۴- تبعید .
انتخاب هر یک از این امور چهارگانه به اختیار قاضی است . ولی در صورتی که اجراء بعضی از مجازاتها دارای مفسده ای باشد ، نمی تواند آن را انتخاب نماید . خواه کسی را کشته یا مجروح کرده یا مال او را گرفته باشد و خواه هیچیک از این کارها را انجام نداده باشد .

ماده ۲۰۶- حد محاربه و افساد فی الارض با عفو صاحب حق ساقط نمی شود .

ماده ۲۰۷- مفسد و محاربی که تبعید می شود باید تحت مراقبت قرار گیرد و با دیگران معاشرت و مراوده نداشته باشد .

ماده ۲۰۸- مدت تبعید در هر حال کمتر از یکسال نیست اگر چه بعد از دستگیری توبه نماید و در صورتیکه توبه ننماید همچنان در تبعید باقی خواهد ماند .

ماده ۲۰۹- محارب و مفسد فی الارض در مدت تبعید از رفتن به کشورهای غیر اسلامی ممنوع است .

ماده ۲۱۰- مصلوب کردن مفسد و محارب با شرایط زیر انجام میگردد .

الف - نحوه بستن موجب مرگ او نگردد .

ب - بیش از سه روز بر صلیب نماند ولی اگر در اثنا سه روز بمیرد میتوان او را پس از مرگ پائین آورد .

ج - اگر بعد از سه روز زنده بماند نباید او را اگشت .

ماده ۲۱۱- بریدن دست راست و پای چپ مفسد و محارب بهمان گونه ای است که در " حد سرقت " عمل می شود .

بجسالی

- ماده ۲۱۲- هرگاه محارب کسی را در حال محاربه کشته باشد و اولیاء دم خواهان قصاص او باشند قاضی باید با اجتماع شرایط حکم به قصاص نماید .
- ماده ۲۱۳- محارب اگر در هنگام محاربه جرحی که موجب قصاص است بر کسی وارد آورد شخص مجنی علیه با حکم دادگاه می تواند او را قصاص نماید .
- ماده ۲۱۴- هرگاه محارب و مفسد فی الارض قبل از دستگیری توبه کند حد ساقط می شود و اگر بعد از دستگیری توبه کند حد ساقط نمی شود .

حد سرقت

(۱- تعریف)

- ماده ۲۱۵- سرقت عبارتست از اینکه انسان مال دیگری را بطور پنهانی بریاید .
- ماده ۲۱۶- سرقت در صورتی موجب حد می شود که سارق دارای شرایط زیر باشد .
- ۱- بحد بلوغ شرعی رسیده باشد .
 - ۲- در حال سرقت ، عاقل باشد .
 - ۳- از روی تهدید و ادا به سرقت نشده باشد .
 - ۴- از روی اضطرار و ناچاری دست به سرقت نزده باشد .
 - ۵- پدر صاحب مال نباشد .
 - ۶- بداند و ملتفت باشد که مال غیر است .
 - ۷- بداند و ملتفت باشد که برداشتنش حرام است .
 - ۸- بعنوان دزدی مال را بردارد .
 - ۹- صاحب مال ، مال را در حرز قرار داده باشد .
 - ۱۰- سارق به تنهایی یا بکمک دیگری هتک حرز کند .
- تبصره - حرز عبارتست از محلی که مال در آن بمنظور دور بودن از انظار و دستبرد نگهداری می شود .
- ۱۱- خود سارق به تنهایی و یا با شرکت دیگری مال را از حرز بیرون آورد .
- تبصره ۱- بیرون آوردن مال از حرز توسط دیوانه و یا طفل غیر ممیز در حکم مباشرت است .
- تبصره ۲- هرگاه سارق قبل از بیرون آوردن مال از حرز دستگیر شود حد بر او جاری نمی شود .
- تبصره ۳- هرگاه پس از سرقت مال را تحت ید مالک قرار دهد این سرقت موجب حد نمی شود .

بجسالی

ماده ۲۱۷ - سرقت در صورتی موجب حد می شود که مال مسروق دارای خصوصیات زیر باشد .

- ۱- در حرز متناسب با این مال نگهداری شود .
 - ۲- حداقل ۴/۵ نخود طلای مسکوک باشد که بصورت پول با آن معامله می شود یا ارزش آن به این مقدار برسد .
 - تبصره ۱- مقدار مذکور باید در یک سرقت باشد .
 - تبصره ۲- میزان در ارزش ، قیمت زمان سرقت است .
 - تبصره ۳- هرگاه دو یا چند نفر در سرقت مال شریک باشند باید سهم هر یک از آنان به مقدار فوق برسد .
 - تبصره ۴- هرگاه سند یا چک و اوراق بهادار دیگر را سرقت کند که خود آن در بازار ارزش ندارد ولی باعث ضرر مالی به صاحب آن می شود موجب حد نیست .
 - ۳- حرز و محل نگهداری مال ، از سارق غصب نشده باشد .
 - ۴- از اموال دولتی و وقف و مانند آن که مالک شخصی ندارد نباشد .
- ماده ۲۱۸ - سرقت در صورتی باعث حد می شود که با خصوصیات زیر انجام شود .
- ۱- به صورت مخفیانه انجام گیرد .
 - ۲- در سال قحطی نباشد .

(۲- راههای ثبوت سرقت)

- ماده ۲۱۹ - سرقتی که موجب حد است بایکی از راههای زیر ثابت می شود .
- ۱- شهادت دو مرد عادل .
 - ۲- دو مرتبه اقرار سارق نزد قاضی ، بشرط آنکه اقرار کننده بالغ و عاقل و قاصد و مختار باشد .
 - ۳- علم قاضی .
- تبصره - اگر یک مرتبه نزد قاضی اقرار به سرقت کند باید مال را به صاحبش بدهد اما حد بر او جاری نمیشود .

(۳- شرایط اجراء حد)

ماده ۲۲۰ - در صورتی حد سرقت جاری می شود که شرایط زیر موجود باشد .

بعثت

- ۱- صاحب مال از سارق نزد قاضی شکایت کند .
 - ۲- صاحب مال پیش از شکایت سارق را نبخشیده باشد .
 - ۳- صاحب مال پیش از شکایت مال را به سارق نبخشیده باشد .
 - ۴- مال مسروق قبل از ثبوت جرم نزد قاضی ، از راه خرید و مانند آن به ملک سارق در نیاید .
 - ۵- قبل از ثبوت جرم از این گناه توبه نکرده باشد .
- تبصره - با توبه بعد از ثبوت جرم حد ساقط نمیشود و عفو جایز نیست .

(۴- حد سرقت)

ماده ۲۲۱ - حد سرقت در مرتبه اول قطع چهار انگشت متصل دست راست سارق از بیخ وانگشت شصت و کف دست او باقی می ماند و در مرتبه دوم قطع پای چپ سارق از زیر برآمدگی بنحوی که نصف قدم و مقدار کمی از محل مسح وی باقی بماند و در مرتبه سوم محکوم به حبس ابد غیر قابل عفو و خرید می شود و در مرتبه چهارم - اگر چهره زندان دزدی کند - حدش اعدام است .

تبصره ۱- سرقت های متعدد تا هنگامیکه حد جاری نشده حکم یکبار سرقت را دارد .
تبصره ۲- هرگاه انگشتان دست سارق بریده شود و پس از اجراء این حد ، سرقت دیگری که قبل از اجراء حد مرتکب شده از او ثابت گردد پای چپش بریده می شود .
لایحه فوق مشتمل بر بیست و چهار ماده (از ماده ۱۹۸ تا ۲۲۱) و بیست تبصره طبق اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی در جلسه روز سه شنبه دوم شهریورماه یکهزار و سیصد و شصت و یک کمیسیون امور قضائی به تصویب رسیده است . / ض

رئیس مجلس شورای اسلامی

امیر کاشمی
امیر کاشمی